

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิชากิจชุมชน

กลุ่มทอผ้าบ้านกุดจิก : เขื่อนทอ (HUAN THO)

ต.นาคำ อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร

เอนไซม์เอนอีซ

สีจากธรรมชาติ

สิ่งทอนาโน

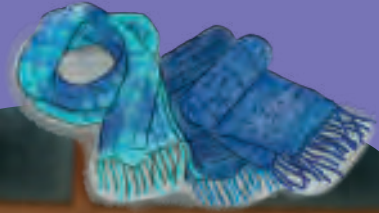
เปิดรับองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมประยุกต์ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม
ให้ผ้าทอชุมชนด้วยเทคนิคสกัดสีธรรมชาติจากพืชพรรณในท้องถิ่น เพิ่มกลิ่นหอมและการสะท้อน
น้ำด้วยนาโนเทคโนโลยี

"หอมดิน กลิ่นคราม..."

ผ้าฝ้ายทอมือคงกลิ่นอายธรรมชาติ"

บ้านกุดจิก ต.นาคำ อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร อุดมสมบูรณ์ด้วยผืนนา ป่าไม้และลำห้วย
ชาวบ้านสืบเชื้อสายชาวภูไทมาตั้งรกรากในชุมชนมากกว่า 100 ปี และยังคงอนุรักษ์
วิถีประเพณีทั้งการแสดงฟ้อนรำสาวภูไท รำผ้าขาวม้าและบ้านเรือนโบราณ

ในอดีตผู้เฒ่าผู้แก่บ้านกุดจิกปลูกฝ้ายเพื่อทอผ้าเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้เองในครัวเรือน และย้อมผ้าด้วยพืชพรรณที่ให้สีตามธรรมชาติ เช่น คราม เพกา เปลือกประดู่ จนเมื่อความเจริญเข้ามาแทนที่ ลูกหลานหันมานิยมสวมใส่เสื้อผ้าตามแฟชั่น ทำให้วิถีการทอผ้าเริ่มเลือนหายไป

คุณป้ามงคล ไชลามเนา ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านกุดจิก ได้รวบรวมสมาชิกในชุมชนจัดตั้งกลุ่มทอผ้าเพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าและรักษา “**ผ้าฝ้ายย้อมคราม**” ที่เป็นผ้าทออัตลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งยังสร้างรายได้เสริมให้ชาวบ้าน

กลุ่มฯ ได้ร่วมกันจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การทอผ้าการย้อมครามและสีธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้งานผ้าทอตั้งแต่การปลูกต้นคราม พืชให้สีที่นำมาทอหม้อคราม ก่อนนำเส้นใยฝ้ายลงย้อมและทอเป็นผ้าผืน นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การสร้างลายผ้าด้วยตัววิธีปักเทียนก่อนนำไปย้อมคราม ซึ่งลายดอกจิกและลายวนารเป็นลวดลายที่เป็เอกลักษณ์ของชุมชน

ปัจจุบัน **น้องบีม ศิริรัตน์ ไชลามเนา** ทายาทของคุณป้ามงคล คนรุ่นใหม่ที่มีใจรักในงานทอผ้าและต้องการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและมรดกของบรรพบุรุษ จึงได้เข้ามาพัฒนาและยกระดับผ้าฝ้ายทอมือของชุมชน โดยใช้ความรู้ความสามารถและเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์สร้างสรรค์ลวดลายและแปรรูปผ้าผืนเป็นเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายที่ทันสมัย เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยสีจากพืชพรรณในท้องถิ่น แต่ยังคงกลิ่นอายเอกลักษณ์ของชุมชน ตลอดจนสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางตลาดต่างๆ ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

"ผ้าฝ้ายย้อมคราม และสีธรรมชาติ"

ภูมิปัญญาการทอผ้าแบบโบราณตั้งแต่
การปลูกต้นครามเอง การทอฝ้ายด้วยมือ
โดยกระสวยพุ่งใช้เส้นด้ายแท้ ผสานองค์ความรู้
การใช้สีธรรมชาติจากพืชในชุมชน และการออกแบบ
ลวดลายเฉพาะ อาทิ ลายคันทนา ลายดอกอินทนิลน้ำ
สกลนคร มัดหมี่ลายดอกจิก ลายหัวใจทอมือสอง
ตะกอลายริ้ว เป็นต้น ทำให้ได้ผืนผ้าคุณภาพ
เนื้อผ้านุ่ม สีสันไม่ตก และงดงาม
ด้วยลวดลายเอกลักษณ์

เอือนทอ (HUAN THO) กลุ่มทอผ้าบ้านกุดจิก

ศูนย์เรียนรู้การทอผ้าย้อมครามและสีธรรมชาติ
ที่พาไปเรียนรู้การทอผ้าตั้งแต่กระบวนการปลูกคราม
การย้อมสีธรรมชาติ ไปถึงการสร้างสรรค์ลวดลายผ้า
ที่เป็นเอกลักษณ์ พร้อมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มฯ

วัดป่าวัดป่าโสภณธรรมาราม

วัดป่าในชุมชนที่สร้างขึ้นจากนิมิต
ของพระอาจารย์ชาตรี ปภัสส
เจ้าอาวาสวัดป่าโสภณธรรมาราม
ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

โฮมสเตย์ “บ้านพอเพียง”

แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตร
ด้วยวิถีเศรษฐกิจพอเพียง
สัมผัสวิถีธรรมชาติบนสวนเกษตรผสมผสาน
เนื้อที่ 5 ไร่ มีทั้งพืชผัก ผลไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ ปลา กบ
เป็นแหล่งวัตถุดิบชั้นดีในเมนูอาหารให้แขกผู้มาพัก

วัดโพธิ์ศรี

วัดเก่าแก่อยู่อายุชุมชนมากกว่า
100 ปี เป็นศูนย์รวมจิตใจของ
ชาวบ้าน ภายในวัดมีต้นโพธิ์
ขนาดใหญ่ให้ความร่มรื่น

กลุ่มข้าวฮางทิพย์

ชมการสาธิตวิธีผลิตข้าวฮาง
ด้วยขั้นตอน “แช่ นึ่ง ผึ่ง สี”
จนได้ข้าวฮางคุณภาพ อุดมด้วย
คุณประโยชน์ และนำไปแปรรูป
เป็นข้าวฮางกรอบสมุนไพร
คลุกเคล้าด้วยธัญพืช เป็นของฝาก
จากชุมชนที่ไม่ควรพลาด

บ้านโบราณกุไท

บ้านโบราณของชาวภูไทอายุกว่า 100 ปี ภายในบ้านจัดแสดง
ข้าวของเครื่องใช้โบราณ อาทิ หีบสมบัติ กระโอบสำข้าว
กระบวย ไห อุปกรณ์การเกษตรที่ทำจากไม้ อาทิ คราด ไถ
นอกจากนี้ชุมชนยังได้เตรียมรำฟ่อนภูไทและรำผ้าขาวม้าไว้
ต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

One Day Trip

สัมผัสวิถีชีวิต เฒ่าแก่ถิ่นนครมา ไปพร้อมกันที่ บ้านกุดจิก...

เช้า

พบกันที่

- “เฮือนทอ” เรียนรู้วิธีทอผ้าและการย้อมสีธรรมชาติ ร่วมทำกิจกรรม “ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ” และอุดหนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน

- สักการะพระพุทธรูปเก่าแก่อายุนับ 100 ปี ณ วัดโพธิ์ศรี ชมความงามของบ้านโบราณ ข้าวของเครื่องใช้ของชาวภูไท และชมการแสดงชุดรำฟ้อนสาวภูไทชุดปู และรำผ้าขาวม้า ณ บ้านโบราณภูไท
- ตามรอยกระบวนการทำ “ข้าวฮางทิพย์” อาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ชิมข้าวฮางกรอบสมุนไพร
- ชมความงามของธรรมชาติและกราบนมัสการ พระอาจารย์ชาตรี ปภัสส พระเกจิอาจารย์ ณ วัดป่าโสภณธรรมาราม

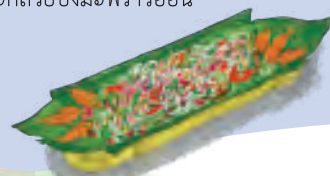

กลางวัน

หอมกลิ่นอาหาร

ถิ่นอีสานขึ้นชื่อบ้านกุดจิก

ด้วยเมนู ตะไลกะปูลู ส้มตำราง
ข้าวไก่ และกล้วยปิ้งมะพร้าวอ่อน

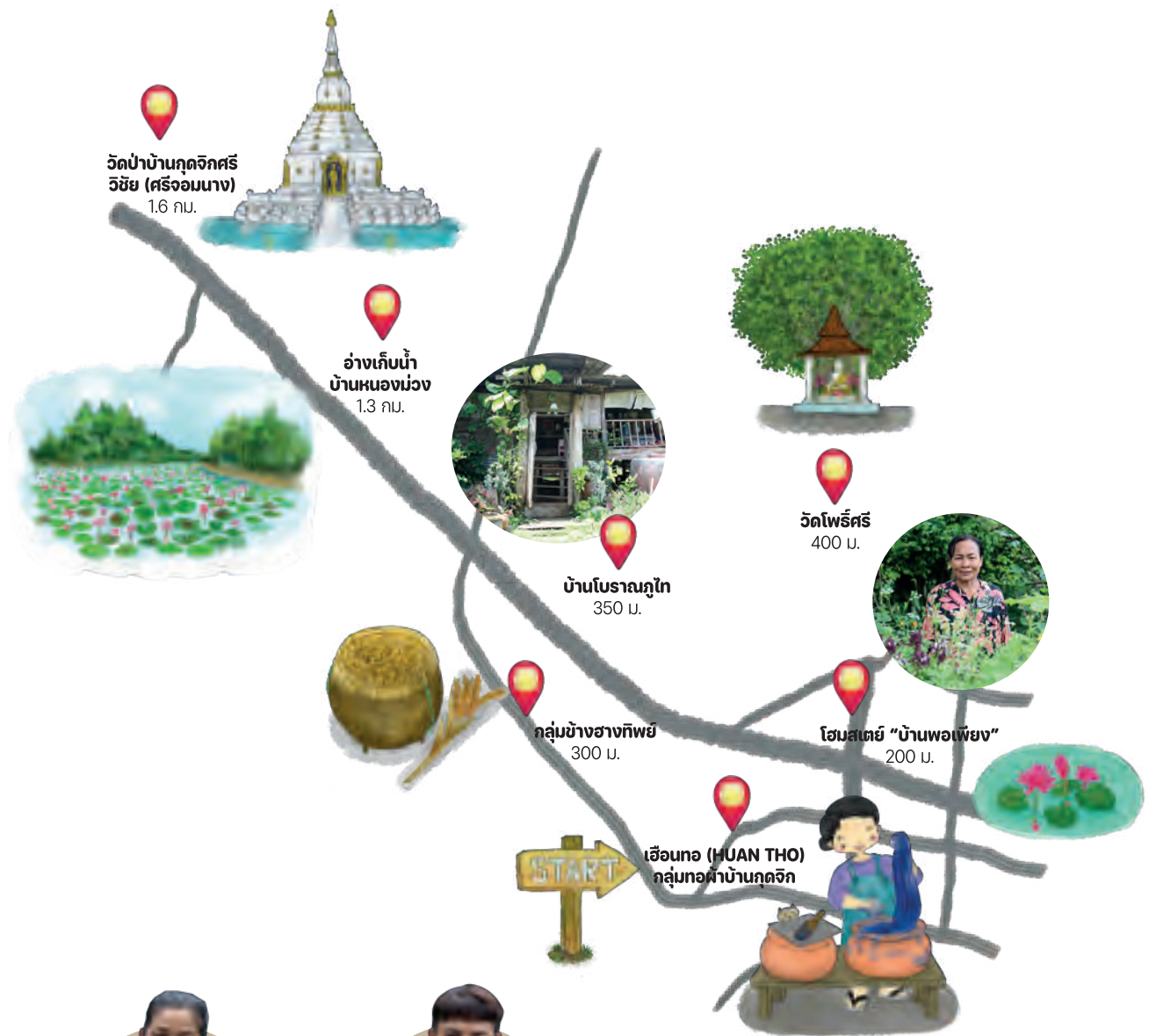
บ่าย

- อยู่อย่างไรให้ “พอเพียงและเพียงพอ” สัมผัสการใช้วิถีชีวิตบนความพอเพียงและเยี่ยมชมแปลงเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสาน ณ โฮมสเตย์ “บ้านพอเพียง”
- “บายศรีสู่ขวัญ” ให้แขกผู้มาเยือนได้รับรู้ถึงความรักและความอบอุ่นจากชุมชน

ในทุกความทรงจำ.. เป็นความอบอุ่นที่แสนประทับใจ ฝากความรักความห่วงใยของคนที่นี่ถึงทุกท่าน
ที่นี่.. บ้านกุดจิก ต.นาคำ อ.วาเรณิวาส จ.สกลนคร

มงคล ไชลามมา

ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านกุดจิก
เชี่ยวชาญการทอผ้า สกัดสีธรรมชาติ
ย้อมสีธรรมชาติและย้อมสีจากดิน

ศิริวัฒน์ ไชลามมา

ทายาทผู้สืบมรดกอีสาน
เชี่ยวชาญการออกแบบลวดลายผ้า
และเครื่องแต่งกายที่ทันสมัย

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านกุดจิก

101 หมู่ที่ 9 ต.นาคำ อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร 47120

09 4307 9799

HUAN THO

Mongkon095

วิสาห์กิจชุมชน

กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านห้วยช้าง

ต.ห้วยช้าง อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

เอนไซม์เอนอีซ

สีจากธรรมชาติ

ใช้เทคโนโลยีเอนไซม์เอนอีซ (ENZease) กำจัดสิ่งสกปรกบนเส้นไหมก่อนนำไปย้อมด้วยสีธรรมชาติ ทำให้สีติดทน คุณภาพสีสม่ำเสมอ เสริมด้วยเทคโนโลยีนาโนให้ผ้ามีกลิ่นหอม นุ่มลื่น ปกป้องผ้าจากแสงยูวีและ ป้องกันแบคทีเรีย

"ผ้าทอเบญจศรี" ของดี "ศรีสะเกษ"

(วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านห้วยช้าง)

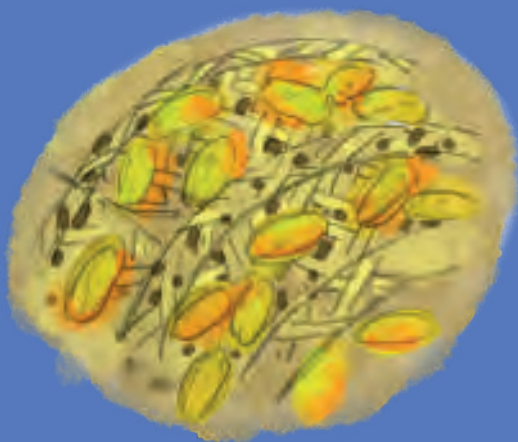
การปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเป็นวิถีของชาวอีสานมาแต่โบราณ เส้นไหมที่ได้นำมาทอเป็นผืนผ้าใช้ในชีวิตประจำวัน แม้ในปัจจุบันการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าจะเลือนหายไปตามยุคสมัย แต่ที่บ้านห้วยช้าง ต.ห้วยช้าง อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ ยังมีคนรุ่นใหม่ที่รักในงานทอผ้าและต้องการสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าไหมให้ยังคงอยู่

ผ้าทอเบญจศรี เป็นนวัตกรรม
ที่เกิดจากการสร้างคุณค่าผลิตภัณฑ์
ด้วยกรรมวิธีการย้อมที่ใช้สีผง
จากธรรมชาติ สามารถคุมโทนสีได้
สม่ำเสมอ กลุ่มฯ ได้ต่อยอดพัฒนา
ผ้าทอเป็นชุดแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์
ของจังหวัดศรีสะเกษ รวมถึงประยุกต์
เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ทั้งเสื้อผ้าและ
เครื่องแต่งกายต่างๆ อาทิ กระเป๋า
หมวก รองเท้า ผ้าพันคอ

คุณลิขิตศักดิ์ ศรีแก้ว ประธานกลุ่มสตรีทอผ้าไหม
บ้านหัวช้าง ได้รวมกลุ่มชาวบ้านทั้งผู้เฒ่าผู้แก่และเยาวชน
กว่า 25 คน ก่อตั้งกลุ่มฯ เมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยเริ่มจาก
เก็บรวบรวมผ้าไหมลายโบราณในชุมชน อาทิ ผ้าซิ่นคัน
ผ้าหางกระรอก หมี่ข้าวสาร หมี่หมากจับ ฯลฯ นำมาแกะ
ลายผ้า พร้อมๆ กับให้สมาชิกปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเพื่อ
เป็นวัตถุดิบสำหรับทอผ้า โดยเน้นฝึกฝนเยาวชนให้มีความ
และความชำนาญตั้งแต่การเลี้ยงไหมไปจนถึงการสาวไหม
รวมถึงจดจำวิธีการทอผ้าจากผู้เฒ่าผู้แก่

กลุ่มฯ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ
จากพืชพื้นถิ่นให้สี ได้แก่ เปลือกไม้มะดันให้โทนสีน้ำตาล
ดินลาวาภูเขาไฟให้โทนสีส้มอิฐ ใบและเปลือกลำตวนให้โทน
เหลืองและน้ำตาล ผลมะเกลือให้สีดำ และดินทุ่งกุลาร้องไห้
ให้โทนสีเทา เมื่อนำวัตถุดิบแต่ละชนิดไปต้มสกัดสี ก่อนนำ
ไปอบแห้งและปั่นให้ละเอียดและนำไปย้อมผ้าไหม ได้เป็น
“ผ้าทอเบญจศรี” ที่มีคุณภาพสีสม่ำเสมอ สีไม่ตก จนได้รับ
คัดเลือกให้เป็นตัวแทนประกวด การดำเนินงานเครือข่าย
องค์ความรู้ (Knowledge – Based OTOP : KBO) ระดับ
ประเทศ ในปี พ.ศ. 2654 อีกทั้งกลุ่มฯ ยังได้พัฒนาผ้าไหม
มัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติที่มีลวดลายสวยงามเป็นอัตลักษณ์
จนได้รับรางวัลเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย
“ตรานกยูงพระราชทาน”

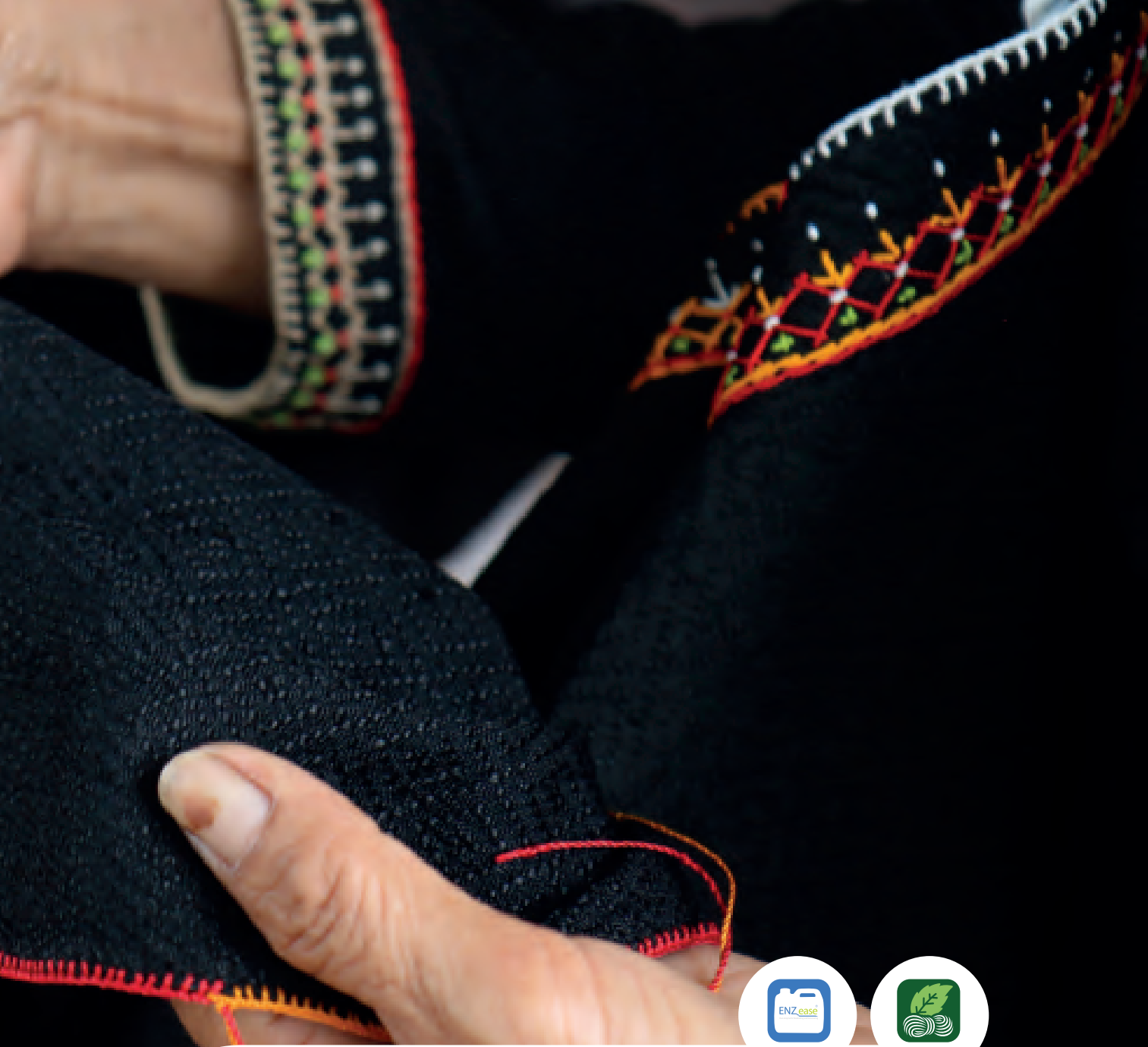
ปัจจุบันกลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวช้าง เป็นศูนย์เรียนรู้
ด้านการทอผ้าไหมแบบครบวงจร ตั้งแต่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
สาวไหม ย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติ มัดหมี่ลายโบราณ ทอผ้า
ไหมและเพิ่มมูลค่าด้วยการปัก หรือที่เรียกว่า “เสว”

วิสาภกิจชุมชน

รักเมืองหลวง

ต.เมืองหลวง อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ

เอนไซม์เอนอีซ

สืงจากธรรมชาติ

จากเดิมยอมผ้าใหม่ด้วยผลมะเกลือใช้เวลานานมากกว่าจะได้ผืนผ้าสีดำสนิท แต่เมื่อใช้เอนไซม์เอนอีซ (ENZease) ผ้าติดสีตั้งแต่ครั้งแรกและสีไม่ตก ทำให้ลดต้นทุนแรงงาน วัตถุดิบและเวลาลงมาก

ศรีสะเกษธานี...ผ้าศรี "แส่ว"

(วิสาหกิจชุมชนรักษ์เมืองหลวง)

ผ้าไหมเก็บลายลูกแก้วย้อมมะเกลือบ้านเมืองหลวง

เป็นผ้าไหมทอมือด้วยกี่ทอผ้าแบบพื้นบ้านให้เกิดลวดลายบนผ้า เรียกว่า **ลายลูกแก้ว** ก่อนนำไปย้อมสีดำด้วยผลมะเกลือ อบด้วยสมุนไพร ทำให้ผ้าไหมมีกลิ่นหอมและมีการปักแส่ว ให้มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ และได้รับการขึ้นทะเบียน GI เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ในปี พ.ศ. 2557

คุณป้าอลวย ชูศรีสัตยา ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รักษ์เมืองหลวง เล่าให้ฟังว่า ผ้าไหมเก็บลายลูกแก้ว มีมานานกว่า 200 ปี ในอดีตจังหวัดศรีสะเกษมีประชากรอาศัยในพื้นที่หลายชาติพันธุ์ ทั้ง เขมร ลาว และเยอร์ ซึ่งแต่ละชนเผ่าจะทอผ้าใช้เองและมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป ลายผ้าที่นิยมทอคือ ผ้าลายลูกแก้ว แต่ภาษาถิ่นบ้างก็เรียกว่า **“ผ้าไหมเก็บ*”** บ้างก็เรียก **“ผ้าเหยียบบ”** ซึ่งผู้ทอจะพุ่งกระสวยและเหยียบลาย 4-5 ตะกอล เก็บลายระหว่างการทอจนได้เป็นลายยกบนผ้าลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดเล็กเป็นเอกลักษณ์ หลังทอผ้าเสร็จก็นำผ้าไปย้อมสีดำด้วยผลมะเกลือ เพื่อให้ผ้ามีสีดำเงางาม ซึ่งในการย้อมต้องใช้เวลาานกว่า 2-3 เดือน เพราะต้องนำผ้าจุ่มในน้ำมะเกลือกว่า 300 ครั้ง ชาวบ้านบ้านเมืองหลวงเรียกกระบวนการนี้ว่า **“300 จุ่ม 60 แด่”** หากย้อมแล้วสีเข้มไม่พอ ก็ต้องรอมักข้า ย้อมซ้ำไปเรื่อยๆ การย้อมผ้าของที่นี่จึงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีเรื่องราว

หลังจากการย้อมได้สีเป็นที่น่าพอใจ ก็จะนำผ้าที่ได้มาตัดเย็บเป็นเสื้อทั้งหญิงและชาย ก่อนนำไป**ปักแล้ว*** ถือเป็นภูมิปัญญาการนำเส้นไหมที่ควั่นเข้าด้วยกัน นำมาเสวตะเข็บหรือชายเสื้อด้วยมือเป็นลวดลายบนผืนผ้าซึ่งมีทั้งลวดลายโบราณและประยุกต์ ลายแส่วของบ้านเมืองหลวงได้แรงบันดาลใจมาจากลายแกะสลักไม้ที่เชิงชายหอรบซัง และกุฏิพระวัดบ้านเมืองหลวง ที่มีอายุกว่า 100 ปี และลวดลายที่แส่วจะเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และธรรมชาติรอบตัว เช่น ลายเชิงเทียน ต้นตะขาบ ต้นไก่อูทางตะกวด ดอกมะเขือ เป็นต้น

ปัจจุบัน เสื้อแส่วเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ผู้คนมักสวมใส่ในโอกาสงานสำคัญ งานประเพณีประจำปี และทางกลุ่มฯ มีการพัฒนาการปักแส่วด้วยลวดลายที่ทันสมัยขึ้น และพัฒนาเป็นสินค้าที่หลากหลาย อาทิ เตรส กระโปรง กระเป๋า พวงกุญแจ ฯลฯ ด้วยความซับซ้อน ประณีตของกระบวนการผลิต และใช้ระยะเวลาจนถึงทำให้เสื้อแส่วไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ต้องมีการสั่งล่วงหน้าหลายเดือน ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่เต็มใจที่จะรอสินค้า เพราะเห็นถึงคุณค่างานทำมือทุกขั้นตอน ราคาของเสื้อแส่ว ราคาเริ่มต้นที่อยู่ที่ 3,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับารปักแส่ว ยิ่งปักลายเยอะ ปักละเอียด ยิ่งมีราคาสูง แต่คุ้มค่ากับการรอคอย

“เก็บ” ก็คือการเก็บลวดลายในเนื้อผ้าระหว่างทอ
“แส่ว หรือ แช่ว” เป็นภาษากูยหรือส่วย หนึ่งในชนเผ่าของศรีสะเกษ ซึ่งแปลว่า ปัก หรือ เย็บลวดลายด้วยเส้นไหมสีต่างๆ

ผ้าแส่วมือถือ เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านของจังหวัดศรีสะเกษมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

ผ้าทอเบญจาศรี คือ

ผ้าทอของจังหวัดศรีสะเกษที่ได้สืบทอดมา
จากจุดเด่นของท้องถิ่น ได้แก่ ผ้าศรีลาวา
ผ้าทอสีน้ำตาลแดง เป็นสีที่ได้จากดินภูเขาไฟ
ในอำเภอขุนหาญและอำเภอกันทรลักษณ์ ผ้าศรีภูเขา
ผ้าทอสีเทา สีย้อมจากดินทุ่งกุลาร้องไห้
ในอำเภอรามัน ผ้าศรีมะดัน ผ้าสีน้ำตาลอ่อนที่ได้
สีจากเปลือกไม้มะดันในพื้นที่อำเภออุทุมพรพิสัย
อำเภอห้วยทับทัน อำเภอโพธิ์ศรีและ
อำเภอเมืองจันทร์ ผ้าศรีลำดวน ผ้าสีเหลืองนวล
ได้สีจากใบลำดวนในพื้นที่อำเภอเมือง
ผ้าศรีมะเกลือ ผ้าสีดำขลับ ได้สีจากผลมะเกลือ
ในพื้นที่อำเภอห้วยทับทัน

ผ้าไหมเก็บย้อมมะเกลือ

มรดกแห่งภูมิปัญญาเอกลักษณ์ของ
จังหวัดศรีสะเกษ เป็นผ้าพื้นถิ่นที่ใช้เทคนิค
การทอผ้าไหมเก็บลาย 4-5 ตะกอ
ซึ่งผู้ทอต้องมีความชำนาญ เมื่อทอเสร็จ
ต้องนำผ้าไหมไปย้อมสีดำธรรมชาติด้วย
“ผลมะเกลือ” แล้วตกแต่งด้วยการ
“ปักแสบ” ให้มีลวดลายสวยงามและ
เป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นของ
จังหวัดศรีสะเกษ

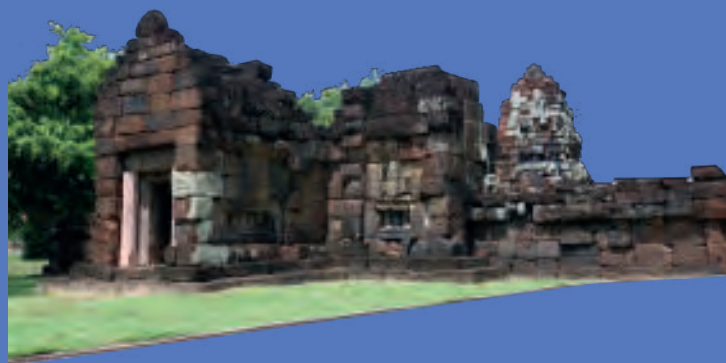
กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านห้วยช้าง

ศูนย์เรียนรู้ด้านการทอผ้าไหม
แบบครบวงจรพร้อมทั้ง
จัดแสดงและจำหน่ายผ้าไหม
ของจังหวัดศรีสะเกษ

วัดศรีบังษุภ

ตั้งอยู่ริมลำน้ำห้วยทับทัน เป็นวัดที่งดงามด้วยสถาปัตยกรรม
และธรรมชาติที่ล้อมรอบ ทางเข้าซุ้มประตูวัดเป็นศิลปะขอมโบราณ
หน้าบันเป็นรูปพระศิวะ มีรูปปั้นพญานาคทั้ง 2 ฝั่งของประตู
ภายในวัดเป็นสถาปัตยกรรมไทยแถบอีสานโดดเด่นด้วยพระอุโบสถ
สีทองอร่าม ประตู 5 บาน ทำจากไม้สักแกะสลักด้วยลวดลาย
ปราณีต ด้านในอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูปชินราชจำลอง
และมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวในนิทานชาดกและพุทธประวัติ

ปราสาทสระกำแพงน้อย

ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดเทพปราสาท เป็นปรangkเดี่ยว
สร้างด้วยศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม สูงประมาณ 11 เมตร
เป็นศิลปะการก่อสร้างแบบขอม โบราณสถานแห่งนี้
เป็นอโรคยาศาลหรืออโรคยศาลา (โรงพยาบาล)
ที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรขอมโบราณ
โปรดให้สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 18

วัดห้วยช้าง

ภายในวัดมี “หลวงพ่อโตโคตะมะ” สีขาวมุกองค์ใหญ่
และมีสิมอายุราว 80 ปี ภายในมีพระพุทธรูปโบราณ
และภาพจิตรกรรมฝาผนังบอกเล่าเรื่องราวชาดก
โดยฝีมือช่างท้องถิ่น

วัดบ้านเมืองหลวง

วัดเก่าแก่คู่ชุมชนที่มีหอรบั้งอายุนับ 100 ปี
เชิงชายมีการแกะสลักไม้เป็นลวดลายต่างๆ ที่ชาวบ้าน
นำไปเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลายเสื้อผ้า

ปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่

ปราสาทขอมโบราณอายุกว่า 1,000 ปี ตั้งอยู่ภายใน
วัดสระกำแพงใหญ่ เป็นปราสาทหินขนาดใหญ่และสมบูรณ์ที่สุด
ของจังหวัด ตัวปราสาทมีลักษณะคล้ายเจดีย์หรือปรางค์โบราณ
3 องค์บนฐานเดียวกัน ก่อด้วยหินทรายมีอิฐแซม ด้านหน้า
มีวิหารก่ออิฐ 2 หลัง ล้อมรอบด้วยระเบียงคตที่ก่อด้วยศิลาแลง
และหินทราย มีประตูซุ้มทั้ง 4 ทิศ วิหารภายในประดิษฐาน
พระพุทธรูปนาคปรกศิลา ได้ฐานพระวิหารมีถ้ำเงิน ถ้ำทอง
และพระธาตุประจำวันเกิดอยู่รอบทางเดินในถ้ำ

ปราสาทบ้านปราสาท

ปราสาทบ้านปราสาท หรือ ปราสาทห้วยทับทัน หรือ
ปราสาทบ้านโนนธาตุ ตั้งอยู่ในวัดปราสาทพนาราม
บ้านปราสาท ต.ปราสาท อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ ซึ่งโบราณสถาน
แห่งนี้เป็นศิลปะร่วมแบบคลัง-ปาปวน คือ มีปรางค์อิฐจำนวน 3 องค์
ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกัน รอบปราสาทมีกำแพงศิลาแลงล้อม
ทั้ง 4 ด้านเอาไว้ รวมถึงมีโคปุระ (ซุ้มประตู) อยู่ทางทิศใต้
และทิศตะวันออก สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16
เพื่อใช้เป็นที่พักประดิษฐาน “เทพเจ้าติมุรติ”

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน รักษ์เมืองหลวง

ศูนย์เรียนรู้ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ควบคู่ไปกับการทอผ้าไหมเก็บ
ย้อมสีธรรมชาติ และการปักผ้า
มรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจาก
บรรพบุรุษขลุ่ยหลาน

One Day Trip

เที่ยวที่นี่...ศรีสะเกษ

เช้า

- แวะสักการะพระพุทธรูปชินราชจำลอง ชมความงดงามของสถาปัตยกรรมภายในวัด ณ วัดศรีบึงบูรพ์
- เยี่ยมชมหอโรคนาสาหรือหอโรคนาสา (โรงพยาบาล) สถาปัตยกรรมแบบขอมที่สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 ณ ปราสาทสระกำแพงน้อย

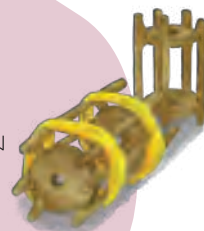
กลางวัน

พักรับประทานอาหารกลางวัน
ร่วมกับชุมชน อาทิ ต้มยำไก่บ้าน
ไถย่างไม้มะดัน น้ำหม่อนเย็นชื่นใจ

- กราบสักการะหลวงพ่อดโตตะมะและชมลิมโบราณอายุราว 80 ปี ณ วัดหัวช้าง
- เดินทางไป กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวช้าง เรียนรู้การผลิตผ้าไหมแบบครบวงจรและอุดหนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน

บ่าย

- เดินทางไปเรียนรู้ “การทอผ้าไหม เก็บย้อมมะเกลือ” ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรักษ์เมืองหลวง
- ตามหาแรงบันดาลใจในการออกแบบลายแส่วผ้าของชุมชน ณ วัดบ้านเมืองหลวง
- ชมโบราณสถาน ปรางค์อิฐ 3 องค์ บนฐานศิลาแลงแบบศิลปะร่วมแบบคลัง-ปาพน ณ ปราสาทบ้านปราสาท วัดปราสาทพนาราม

- เยี่ยมชมความงามของปราสาทขอม อายุกว่า 1,000 ปี ณ ปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่

สิริศักดิ์ ศรีแก้ว

ประธานกลุ่มสตรีทอผ้าไหม
บ้านห้วยช้าง

นวัตกรรมชุมชนที่เชี่ยวชาญทั้งการทอผ้าไหม
และผ้ามัดหมี่ การออกแบบลวดลายผ้าและ
การสืบทอดสืบทอดจากพืชพื้นถิ่น

วิสาหกิจชุมชน
กลุ่มสตรีทอผ้าไหม
บ้านห้วยช้าง

หมู่ที่ 1 ต.ห้วยช้าง
อ.อุทุมพรพิสัย
จ.ศรีสะเกษ

084-8353696

ลูกครึ่ง เครื่องไทย

จลวย ชูศรีสัตยา

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
รักเมืองหลวง

เชี่ยวชาญการปักแสบและย้อมผ้า
ไหมสีดำด้วยผลมะเกลือ

วิสาหกิจชุมชน
รักเมืองหลวง

12/1 หมู่ที่ 3 ต.เมืองหลวง
อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ

085-763-4261

อ้วนกลมแฮปปี้ฟาร์ม

ต.บ้านตาต อ.เมืองอุดรธานี จ.อุดรธานี

เอนไซม์เอนอีซ

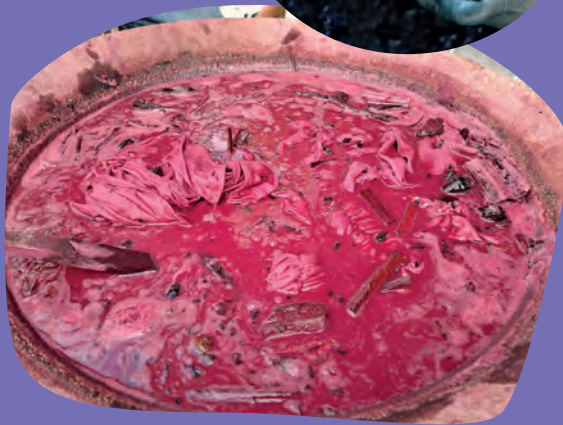
สยามการรมชาติ

ศูนย์เรียนรู้งานศิลปะและสิ่งทอแบบครบวงจรที่ผสาน
เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมในงานศิลปะทุกแขนง

เกษตรนวัตกรรมศิลป์... ถิ่นอ้วนกลมแฮปปี้ฟาร์ม

“งานศิลปะชิ้นหนึ่งสร้างขึ้นให้ผู้คน
จดจำศิลปินคนนั้นตลอดไป...
แต่หากเปลี่ยนงานศิลปะเป็นอาชีพ
จะกลายเป็นความรู้ประกอบอาชีพ
ติดตัวคนนับพันตลอดไป....”

“บางคนมองว่าเราเอาขยะมาทำงาน แต่เราไม่ได้มองแบบนั้น ทุกอย่างมีคุณค่าในตัวเอง เราอยากให้ชุมชนมองเห็นและรู้สึกกว่าวัตถุดิบในชุมชนมีมูลค่า สามารถดึงคุณค่าของสิ่งนั้นๆ มาสร้างประโยชน์สร้างอาชีพและสร้างความสุขให้คนในชุมชนได้”

ปัจจุบัน “อ้วนกลมแฮปปี้ฟาร์ม” เป็นศูนย์เรียนรู้ด้าน “เกษตรนวัตศิลป์” ที่นำวัสดุเหลือทิ้งทางเกษตรและพืชพรรณจากธรรมชาติมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะที่หลากหลายและยังยึดโยงกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนสะท้อนผ่านงานหัตถกรรมและงานทัศนศิลป์สิ่งทอ โดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ การแปรรูปสีธรรมชาติเป็นสีสกรีน สีน้ำ สีผง สีอะคริลิก การออกแบบลวดลายผ้าจากอัตลักษณ์ชุมชน เป็นต้น

“อ้วนกลมแฮปปี้ฟาร์ม” ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2560 โดยเกิดจากความรักในงานศิลปะของ**อาจารย์ก่อเกณศ รุ่งสันเทียะ และคุณพัสสร เดชศิริอุดม** ผู้เป็นภรรยา และต้องการสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ด้านนวัตกรรมสีธรรมชาติ และงานศิลปะหลากหลายแขนงที่สอดคล้องกับธรรมชาติและวิถีชีวิตผู้คน

เปลือกและใบสับปะรดเหลือทิ้งจากการจำหน่ายและแปรรูป จุดประกายให้อาจารย์ก่อเกณศนำมาพัฒนาเป็นกระดาษจากเส้นใยสับปะรด และเป็นจุดเริ่มต้นการทำงานด้านศิลปะที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่า ไม่ว่าจะเป็น เศษดิน เศษไม้ เศษใบไม้ หรือเศษหญ้า ซึ่งสามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้คนในชุมชนได้

"พิมพ์ไพรพรรณ"
พิมพ์ผ้าด้วยใบไม้

หรือหลามผ้า (ECO PRINT)

ผ้าพิมพ์สีธรรมชาติจากสีของใบไม้ ทั้งไม้และดอกไม้ที่
ให้สีจากท้องถื่น อาทิ ใบสัก ใบเพกา ใบละหุ่ง
ใบมะม่วง ดอกดาวเรือง นำมาออกแบบสร้างสรรค์
ให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าด้วยเทคนิคการย้อมผ้าที่เรียก
ว่า Eco print โดยใช้สารมอแดนท์* (mordant)
เป็นตัวช่วยควบคุมความเป็นกรด-ด่าง
ของสีธรรมชาติและช่วยให้สีติด
บนผืนผ้าได้นาน

*สารมอแดนท์ (mordant) มีหลายชนิด เช่น น้ำสนิม สารส้ม น้ำหมักผลไม้ เกลือดินดิบ น้ำบาดาล
การใช้สารมอแดนท์ แต่ละชนิดให้โทนสีที่แตกต่างกัน แม้ว่าเป็นใบไม้ชนิดเดียวกันก็ตาม

วัดเกสรศีลคุณ (วัดป่าบ้านตาด)

วัดเก่าแก่ของชุมชนบ้านตาด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2498

เดิมมี พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน) เป็นเจ้าอาวาส เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่สงบเรียบง่าย ปกคลุมด้วยต้นไม้สูงใหญ่นานาพันธุ์ ในพื้นที่กว่า 300 ไร่และเป็นสถานที่พึ่งพิงของสัตว์น้อยใหญ่ในเขตอภัยทาน อาทิ ไก่ป่า กระรอก กระแต กระต่าย แก้ง กวาง นก ฯลฯ

พิพิธภัณฑ์อัฐบริวาร

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

สถานที่บรรจุอัฐิธาตุและเครื่องอัฐบริวารของ หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ซึ่งสร้างอยู่บริเวณ ด้านหน้าวัดป่าบ้านตาด และมีห้องแสดงนิทรรศการ บอกเล่าอดีตชีวิตประวัติของ หลวงตามหาบัว ตั้งแต่ก่อนออกบวชจนเมื่อละสังขาร

พิพิธภัณฑ์ เมืองอุดรธานี

ตั้งอยู่ในอาคารราชินูทิศ

ซึ่งเป็นอาคารเก่าแก่ที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6 ตั้งอยู่ในเมืองอุดรธานี

ใกล้กับหนองประจักษ์ จัดแสดงประวัติความเป็นมาของจังหวัด

อุดรธานี และพระประวัติของกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม

ผู้ก่อตั้งเมืองอุดรธานี

ร้านวิถีแห่งเมือง

ร้านอาหารเวียดนามเลื่องชื่อจากฝีมือคุณย่าวีและคุณปู่ตวน แซ่เหื่อง ชาวเวียดนามที่อพยพมาสร้างอาชีพ ในอุดรธานีเมื่อปี พ.ศ. 2540 ด้วยรสชาติ ความสดใหม่ของวัตถุดิบและความใส่ใจ ในกระบวนการผลิต ทำให้กิจการของ ครอบครัวเล็กๆ กลายเป็นร้านอาหาร ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน

ศูนย์วัฒนธรรมไทย-จีน

ตั้งอยู่ใจกลางเมืองอุดรธานี

ตกแต่งสถานที่โดยจำลองบรรยากาศ

แบบเมืองจีน สร้างขึ้นเพื่อเชิดชู

องค์เจ้าปู่เจ้าย่าที่เป็นที่เคารพและศรัทธา

ของชาวอุดรธานี และเป็นสถานที่จัดงาน

สืบสานประเพณีและวัฒนธรรมของ

ชาวจีนอพยพ

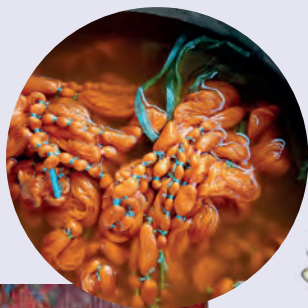
อวนกลมแฮปปีฟาร์ม

ศูนย์การเรียนรู้เกษตรนวัตศิลป์
สัมผัสวิถีชีวิตและธรรมชาติ
ของท้องถิ่นผ่านการสร้างสรรค์
ผลงานศิลปะด้านต่างๆ
และสนุกกับกิจกรรมฐานการเรียนรู้ *

ฐานประติมากรรม ปั้นดิน

ออกสำรวจดินในพื้นที่ เรียนรู้ความแตกต่าง
ของดิน แล้วลงมือเลือกดิน-ขนาดและปั้นขึ้นรูป
เป็นชิ้นงานของตัวเอง

ฐานพื้นฐานสิ่งทอ

ย้อนรอยกว่าจะเป็นงานสิ่งทอสักผืน ตั้งแต่รู้จักเส้นใย
ต่างๆ กระบวนการปลูกฝ้าย การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
การมัดหมี่ ทำลวดลายผ้า ย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ พิมพ์ผ้า
ด้วยใบไม้ ทำผ้าบาติกดิน วิธีทอผ้าด้วยกี่ทอ วัสดุอุปกรณ์
การทอผ้า ไปจนถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายและ
เครื่องนุ่งห่ม

ฐานผจญภัย

สำรวจวิถีการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า
ต้นไม้และพืชนานาชนิดในพื้นที่

ฐานศิลปะบำบัด

ผ่อนคลายกับการรังสรรค์งานศิลปะ ทั้งวาดรูป
ปั้นดิน ย้อมผ้า ปักผ้าและแกะสลักไม้

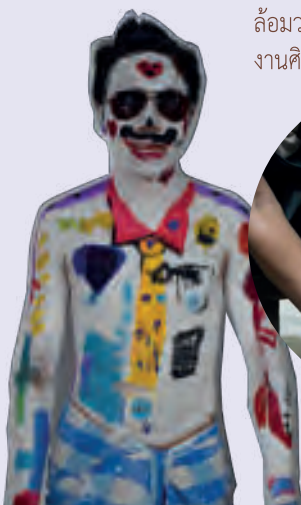
ฐานวิถีชีวิต

เรียนรู้วิถีการทำมาากินของชุมชนทั้ง
การปลูกผัก ทำนา จับปลาหบกบเขียด
รังสรรค์เมนูจากเตาพื้นด้วยวัตุดิบ
ในพื้นที่

ฐานนวัตกรรมประดิษฐ์ นักคิดสร้างสรรค์

ล้อมวงคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างสรรค์
งานศิลปะจากธรรมชาติ

ฐานสัรรรมชาติ

สนุกกับการสกัดสีจากวัสดุธรรมชาติรอบตัวทั้งใบไม้ ดอกไม้ ดิน
ฟางข้าว ฯลฯ แล้วนำมาแปรรูปเป็นสีประเภทต่างๆ ทั้งสีย้อม สีน้ำ
สีผงและสีสกรีน ใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลากหลาย

One Day Trip

เที่ยวสุข เที่ยวสนุก...

เที่ยวที่ "อวันกลมแฮปปี้ฟาร์ม"

เช้า

ทำความรู้จัก

- “อวันกลมแฮปปี้ฟาร์ม” ต่อม “กาแฟแก้วดินเผา” ที่อวันกลม คาเฟ่
- เยี่ยมชมแกลเลอรีสีฟางข้าวและสี่ธรรมชาติ
- ร่วมสนุกและเรียนรู้งานศิลปะ เกษตรและวิถีชีวิตกับกิจกรรมฐานเรียนรู้*

กลางวัน

เมนูพื้นถิ่น หลามปลา
แกงหน่อไม้ ส้มตำอวันกลม

- เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์และกราบสักการะอัฐบริหารหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ณ วัดป่าบ้านตาด
- ศึกษาประวัติความเป็นมาและการก่อตั้งจังหวัดอุดรธานี ณ พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี
- ศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีของชาวจีนอพยพ ณ ศูนย์วัฒนธรรมไทย-จีน
- แวะลิ้มรสขนมเมือง อาหารเวียดนามเจ้าเก่าเจ้าดัง ณ ร้านวีที แพนมเมือง

กิจกรรมเวิร์คช็อป...

ผ้ามัดย้อมคราม

เรียนรู้เทคนิคก่อหม้อครามธรรมชาติ เทคนิค ออกแบบลวดลายผ้า การมัด จุ่ม ขยี้ม ขยำ รัด ย้อม คราม และเทคนิคฟั่นหม้อคราม

ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ

เรียนรู้พืชพื้นถิ่นให้สี การย้อมสีธรรมชาติและ ออกแบบลวดลายผ้า

พิมพ์ผ้าด้วยใบไม้หรือการหลามผ้า

(Eco print) “พิมพ์โพพรรวม” นวัตกรรมแห่งใบไม้ สร้างสรรค์ด้วยการย้อมใบไม้ให้สีในพื้นที่ อาทิ ใบ มะม่วง ยูคา เพกา สัก สนุ่เลือด

สกรีนผ้าด้วยสีธรรมชาติ

สนุกกับการงานออกแบบลายผ้าและสร้างผลงาน ด้วยตนเอง

วาดภาพด้วย

“สีดี สีจากธรรมชาติ” เรียนรู้การวาดภาพ รูปแบบต่างๆ อาทิ ภาพเหมือน ภาพคน ภาพทิวทัศน์ ด้วยเส้นน้ำ สีฝุ่น สีอะคริลิก ที่ได้จากธรรมชาติ

งานปั้นดินเผา

รังสรรค์รูปทรง 3 มิติจากดินเหนียว ตั้งแต่งานปั้นจนนำไปเผาเป็นชิ้นงาน

ผ้าบาติกพิมพ์ดิน

“นวัตกรรมดินอีสาน” นวัตกรรมใหม่โดยใช้ภาพบาติกพิมพ์ดิน พิมพ์ลงบนผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าคลุมไหล่ทอมือ ผ้าผืน ผ้าสปัน ก่อนนำมามัดย้อม จก ปูม และเพ้นท์ลวดลาย ผสมผสานการทำภาพพิมพ์ การเพ้นท์รูป โดยใช้จากดินและสีธรรมชาติ

โปรแกรมครึ่งวัน...

สามารถเลือกกิจกรรม เวิร์คช็อปได้ 1 กิจกรรม

โปรแกรม 1 วัน

สามารถเลือกกิจกรรมเวิร์คช็อปได้ 2 กิจกรรม

โปรแกรม 2 วัน 1 คืน

สามารถเลือกกิจกรรมเวิร์คช็อปได้ 3 กิจกรรม และเลือกฐานวิถีชีวิตหรือฐานผจญภัย

โปรแกรม 3 วัน 2 คืน

สามารถเลือกได้ทุกกิจกรรม

ก่อเกศ รุ่งสันเทียะ
เชี่ยวชาญงานศิลปะ พัฒนาเทคนิค
กระบวนการสกัดสีธรรมชาติจากวัสดุเหลือ
ทิ้งและพืชพรรณในธรรมชาติ

พสธร เดชศิริอุดม
เชี่ยวชาญการออกแบบลวดลายผ้า
การย้อมสีธรรมชาติ งานออกแบบ
และตัดเย็บเสื้อผ้า

อวันกลมแฮปปี้ฟาร์ม

648 หมู่ที่ 1 บ้านตาต ต.บ้านตาต อ.เมืองอุดรธานี
จ.อุดรธานี 41000

09 2656 1641, 09 2656 1614

อวันกลม แฮปปี้ฟาร์ม อุดรธานี

uanklomhappyfarm

Auanklom

uanklomhappyfarm@gmail.com